

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ-ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΕΙΟ
ΣΧ.ΕΤΟΣ 2025-26
ΤΑΞΗ ΣΤ΄

Το σχολείο μας έχει το όνομα του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης, μητροπολίτη Δράμας (1902-1910) και Σμύρνης (1910 έως τον μαρτυρικό θάνατό του, 27 Αυγούστου 1922).

Ο Χρυσόστομος Καλαφάτης¹ ήταν γιος του νομομαθή δημογέροντα Νικόλαου Καλαφάτη και της Καλλιόπης Λεμονίδου που την ημέρα των Φώτων του 1868 έταξε τον γιο της στην Παναγία.²

Γεννήθηκε στην Τρίγλια της Μικράς Ασίας το 1867.

Φοίτησε στο επτατάξιο αλληλοδιδακτικό σχολείο της πόλης του όπου ξεχώρισε για την ευστροφία, τον ενθουσιασμό και το ήθος του⁵.

Από την ηλικία εκείνη, επίσης, έδειξε την κλίση του για τη θρησκεία και την ιεροσύνη³.

Το 1884 μπήκε στο γυμνασιακό τμήμα της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του, γυμνασιακές (4 έτη) και θεολογικές (3 έτη) τάξεις και αποφοίτησε με «Άριστα»⁴ το 1891.

Η πτυχιακή του εργασία σώζεται σε χειρόγραφη μορφή στη βιβλιοθήκη της σχολής⁵.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών του χειροτονήθηκε διάκονος. Με την αποφοίτησή του τοποθετήθηκε⁵ στην Ιερά Μητρόπολη Μυτιλήνης ως Αρχιδιάκονος στον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντα Μυτιλήνης και μετά από δύο χρόνια στη Μητρόπολη Εφέσου.

Στις 18 Μαΐου 1897 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος⁶.

Στις 23 Μαΐου 1902 εκλέγεται μητροπολίτης Δράμας, Φιλίππων και Ζιχνών, από την οποία ανακλήθηκε, λόγω της θρησκευτικής κι εθνικής δράσης του, στις 20 Ιανουαρίου 1909 κι επέστρεψε στην Τρίγλια.

Στις 11 Μαρτίου 1910 μετατέθηκε στη Σμύρνη Μητροπολίτης Σμύρνης. Εκεί βρήκε μαρτυρικό θάνατο στις 27 Αυγούστου 1922 από τον φανατισμένο τουρκικό όχλο στον οποίο τον παρέδωσε ο Νουρεντίν πασάς⁸.

Ανακηρύχθηκε Άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η μνήμη του, και των συν αυτώ σφαγιασθέντων Αρχιερέων κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή, εορτάζεται σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2556/5-7-1993 εγκύκλιο της Ιεράς Συνόδου την Κυριακή προ της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού⁹.

1. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A7%CF%81%CF%85%CF%83%CF%8C%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%A3%CE%BC%CF%8D%CF%81%CE%BD%CE%B7%CF%82

2. <https://www.romfea.gr/pneumatika/23732-o-agios-xrusostomos-smurnis-kai-oi-sun-auto-agioi-archiereis-pou-sfagiasthikan>

3. <https://ergasia-press.gr/o-agios-chrysostomos-kalafatis-mitropolitis-smurnis-o-apo-dramas-kai-i-symvoli-tou-ston-makedoniko-agona-1904-1908-meros-a/>

4. https://agiafoteinins.gr/?page_id=780

5. Μπιλιανός Α., ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ «Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΩΣ ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ», ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2024

6. <https://agiosgeorgiosparalimniou.org.cy/index.php/el/iera-paradosi/vioiagion/agios-xrysostomos-smurnis-ethnoieromartyras-12-septemvriou>

7. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ.ΙΕ΄, σελ. 239, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ 1978

8. <https://www.saint.gr/2408/saint.aspx>

Μητροπολίτης Δράμας, Φιλίππων και Ζιχνών

Όταν ο Χρυσόστομος έφτασε στη Μητρόπολη Δράμας η κατάσταση ήταν πολύ δύσκολη, όπως και στην υπόλοιπη Μακεδονία που εξακολουθούσε, μετά το Συνέδριο του Βερολίνου (1978) να βρίσκεται υπό τουρκική κυριαρχία⁹. Οι ένοπλες ομάδες των Βούλγαρων κομιτατζήδων πίεζαν τους κατοίκους όλης της Μακεδονίας να ξεσηκωθούν εναντίον «της οθωμανικής εξουσίας για τη δημιουργία μιας αυτόνομης Μακεδονίας που θα ενωνόταν με τη Βουλγαρία»¹⁰. Επιδίωκαν να προεκτείνουν τη βουλγαρική εκκλησία, με την πειθώ στην αρχή κι αργότερα με αρπαγές εκκλησιών και φόνους ιερέων και το βουλγάρικο σχολείο με διωγμούς και φόνους δασκάλων¹¹.

Ο Χρυσόστομος περιοδεύει στις επαρχίες και ενθαρρύνει τον ελληνικό πληθυσμό να αντισταθεί στη δράση των κομιτατζήδων¹² με τη σύσταση επιτροπών εθνικού αγώνα στη Δράμα και στις κωμοπόλεις της Μητρόπολης.

Οι Βούλγαροι αντέδρασαν με αγριότητα και δολοφονίες ιερέων, προκρίτων και δασκάλων (στη Ζίχνη κατακρεούργησαν τον Οικονόμο Παπα Ιωάννη Εμμανουήλ, συνέλαβαν τον δάσκαλο Αχιλλέα Βασιλείου).

Ο Χρυσόστομος όμως κατάφερε με τη δράση του και «την υποστήριξη των πλούσιων ελληνικών κοινοτήτων Δράμας και Καβάλας»¹³ να οργανώσει ένοπλα σώματα αγωνιστών Μακεδονομάχων (στη Ζίχνη έξι) εναντίον των Βουλγάρων και να καθηλώσει τη δράση τους.

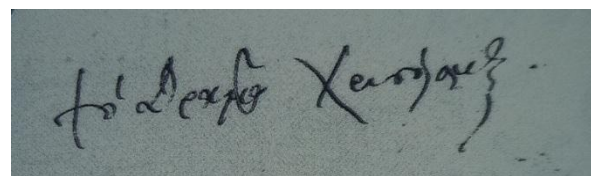
Ακόμη, φρόντισε για την ανέγερση

- σχολείων (όπως: το Γυμνάσιο Αρρένων Δράμας, οικοτροφείο θηλέων στην Προσοτσάνη, Γεωργική Σχολή στην Κρομμύστα/σημερινή Κορμίστα, το **Α΄ Δημοτικό Σχολείο Ζίχνης**¹⁴)

- ο ναών (Ναός και Μέγαρο Μητρόπολης Δράμας) και

- γυμναστηρίων, νοσοκομείων, ξενοδοχεία, κτιρίων κατεργασίας καπνού

Επίσης, φρόντισε για την καταγραφή της διασκορπισμένης εκκλησιαστικής περιουσίας, οργάνωσε ετήσιους εράνους (όπως: για το πρόβλημα ύδρευσης του Σφελινού, στην επαρχία της Ζίχνης συγκεντρώθηκαν 250 λίρες για την ανέγερση ναών στα χωριά Δράτσοβα και Μαντήλι)

9. Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου, Στ΄ Δημοτικού, σελ. 179, ΥΠΕΘ-ΙΤΥΕ

10. Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, Γ΄ Γυμνασίου, ΥΠΑΙΘΑ-ΙΕΠ-ΙΤΥΕ

11. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ.ΙΔ΄, σελ. 220, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ 1978

12. ΑΨΗΛΙΔΗΣ Ν.ΓΙΩΡΓΟΣ, Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΖΙΧΝΗΣ 1840-1913, σελ.32

13. ΑΨΗΛΙΔΗΣ Ν.ΓΙΩΡΓΟΣ, Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΖΙΧΝΗΣ 1840-1913, σελ.34

14. Πραζιούτη Ι., Η Ζίχνη δια μέσου των αιώνων, Ιδιωτική Έκδοση, 1998

Μητροπολίτης Σμύρνης

10 Μαΐου του 1910, η Σμύρνη υποδέχεται τον νέο της Μητροπολίτη, Χρυσόστομο Καλαφάτη¹⁵. Ο ελληνισμός της Μικρασίας γνωρίζει ήδη τη δράση του στη Μητρόπολη Δράμας και στον Μακεδονικό Αγώνα. Στη Σμύρνη, επιπλέον, θα γινόταν **«ο ηγέτης, ο εθνάρχης, η ψυχή της Ελληνικής Μικρασίας»**¹⁶.

Οργανώνει συλλαλητήριο για να καταγγείλει τις βουλγαρικές βιαιοτητες και την τουρκική υποστήριξη στη βουλγαρική προπαγάνδα εναντίον της Μακεδονίας.

Με ενέργειές του:

- Κυκλοφορεί το εβδομαδιαίο περιοδικό Ιερός Πολύκαρπος
- Χτίζονται σχολεία
- Καθιερώνεται η Γυμναστική ως υποχρεωτικό μάθημα
- Συστήνονται συσσίτια μαθητικά και απόρων

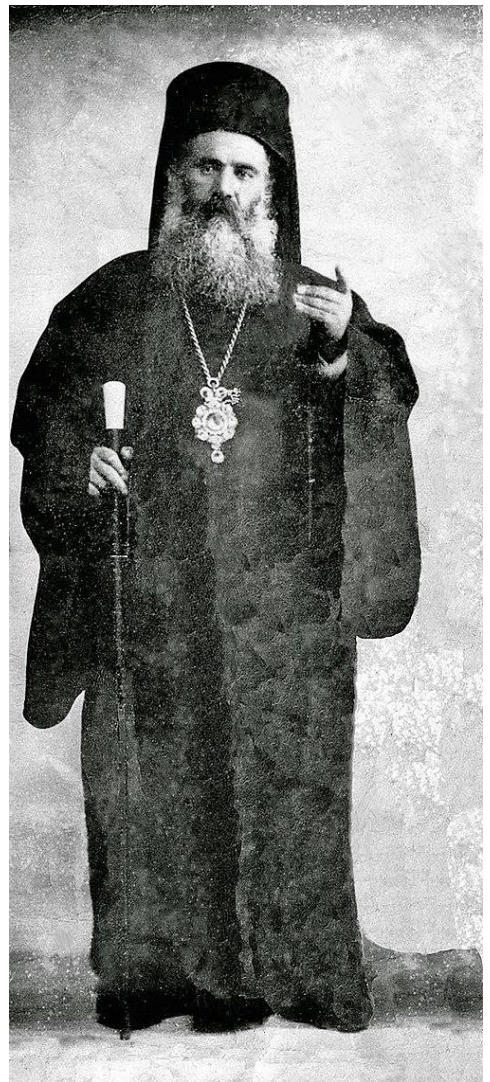
Διασώζει οικογένειες Μικρασιατών με ναυλωμένα πλοία κατά τον πρώτο διωγμό των Μικρασιατών στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Με παρέμβαση της τουρκικής κυβέρνησης απομακρύνεται από τη θέση του (1914) κι επιστρέφει ξανά μετά την ανακωχή του Μούδρου (1918).

Στις 27 Αυγούστου 1922 ο Τουρκοκός φρούραρχος της Σμύρνης Νουρεντίν πασάς, μετά το τέλος της θείας Λειτουργίας στο ναό της Ἁγίας Φωτεινῆς, τον παραδίδει στον εξαγριωμένο τουρκικό όχλο.

Βρίσκει μαρτυρικό θάνατο μετά από φρικτά βασανιστήρια.

Καί γάρ γενναίως ἀθλήσας ὑπέμεινεν ὑπέρ πατρίδος καί πίστεως θάνατον.(από το απολυτίκιο του Αγίου Χρυσοστόμου)¹⁷

15. <https://drasimas.gr/chrysostomos-smyrnis/>

16. <https://www.mixanitouxronou.gr/o-martyrikos-thanatos-tou-mitropolit-smyrnis-xrysostomou-ton-tyflosan-ton-esyran-apo-ta-genia-ston-tourkomaxala-ton-petsokovan-ki-ekeinos-tous-evlogouse/>

17. <https://agiosgeorgiosparalimniou.org.cy/index.php/el/iera-paradosi/vioiagion/agios-xrysostomos-smyrnis-ethnoieromartyras-12-septemvriou>

ΠΗΓΕΣ

1. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A7%CF%81%CF%85%CF%83%CF%8C%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%A3%CE%BC%CF%8D%CF%81%CE%BD%CE%B7%CF%82
2. https://agiafoteinins.gr/?page_id=780
3. <https://www.mixanitouxronou.gr>
4. <https://www.monastiria.gr/theologiki-sxoli-halkis/>
5. <https://www.visitlesvos.gr/>
6. ΜΠΙΛΙΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΩΣ ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΛΛΑΔΑ: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» ΑΠΘ-ΕΚΠΑ, 2024, <https://ikee.lib.auth.gr/record/352973>
7. <https://eleftheriaonline.gr/stiles/apopseis/item/252686-mitropolitiss-xrysostomos-smyrnis>
8. https://ergasia-press.gr/#google_vignette
9. ΑΨΗΛΙΔΗΣ Ν.ΓΙΩΡΓΟΣ, Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΖΙΧΝΗΣ 1840-1913, Typographic ΣΕΡΡΕΣ 2019
10. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ΤΟΜΟΣ ΙΕ' , ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ 1978
11. <https://drasimas.gr/>
12. <https://agiosgeorgiosparalimniou.org.cy/index.php/el/>

**Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Κετάνη Κωνσταντίνο για τη βοήθεια και την υποστήριξη.
Στ', 2025-26**